

RUTIN FÖR PEDAGOGISK UTVECKLINGSTID I FÖRSKOLAN

Beslutad i LOSAM 2024-02-29

ESLÖVS
KOMMUN

Mål och syfte med rutin för pedagogisk utvecklingstid

Barn- och familjenämnden eftersträvar en likvärdig förskola med hög kvalitet. Förskolans utbildning ska utgå från styrdokumenten. Skollag och läroplan förutsätter att förskollärare utövar sitt ansvar och arbetslaget planerar, följer upp, utvärderar och utvecklar utbildningen. Därför ska det finnas en målsättning för den pedagogiska utvecklingstidens omfattning.

Rutinen ska dessutom bidra till samtal och samsyn på respektive förskola kring uppdrag och roller i arbetslagen.

Förvaltningen vill uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Barnskötare och förskollärare som efterfrågar goda villkor för att genomföra sitt uppdrag ska veta att det finns gemensamma rutiner kring pedagogisk utvecklingstid.

Förskolans utveckling kring kvalitet, uppdrag och ansvar

Under de senaste decennierna har förskolans utbildningsuppdrag förstärkts och därmed förändrat barnskötarens och framför allt förskollärares uppdrag. När omsorg dominerade var det betydelsefullt att alltid vara nära till hands. Med ett tydligare lärandeuppdrag är det dels viktigt att följa och utmana barnet, dels att ta ett steg tillbaka för att utvärdera och utveckla kvalitén i undervisningen.

Vi kan ha olika syn på uppdrag, ansvar och roller i förskolan. Därför behöver vi hjälpas åt att förstå gällande styrdokument och att stödja varandra kollegialt att inta den roll man fått

genom sin utbildning, yrke och anställning. Alla behövs, på olika sätt, för att nå en förskola med hög kvalitet.

Förskolans roller i styrdokument

Rektor ska ha utbildning och erfarenhet för sitt uppdrag att leda förskolan.

Förskollärare ska ansvara för det pedagogiska innehållet i undervisningen och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Förskollärare har därmed ett särskilt ansvar i utbildningen som arbetslaget genomför gemensamt. I undervisningen medverkar även andra i arbetslaget, till exempel barnskötare, till att främja barns utveckling och lärande.

Förskollärares pedagogiska ansvar

Förskollärare ansvarar för den undervisning som bedrivs och ska se till att utbildningen utvecklas utifrån styrdokumenterna samt vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Läroplanen förtydligar skollagens definition av undervisning på följande sätt: ”Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning, och syftar till utveckling och lärande hos barnen.” (Lpfö 18)

Förskollärare ska ansvara för att:

- undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och tillsammans med arbetslaget främja barns utveckling och lärande
- varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt följs, dokumenteras och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål
- dokumentation, uppföljning, utvärdering och analys omfattar hur läroplansmålen integreras med varandra och bildar en helhet i utbildningen
- kritiskt granska att de utvärderingsmetoder som används utgår från de grundläggande värden och intentioner som uttrycks i läroplanen
- resultat från uppföljningar och utvärderingar systematiskt och kontinuerligt analyseras i syfte att utveckla förskolans kvalitet.
- utveckla pedagogiskt innehåll och miljöer som inspirerar till utveckling och lärande och som utmanar och stimulerar barnens intresse och nyfikenhet samt håller kvar deras uppmärksamhet (Lpfö 18)

Barnskötares uppdrag

Barnskötare ska främja barns lärande och utveckling genom att delta i undervisningen. Barn i förskolan behöver god omsorg för att utveckla god hälsa och levnadsvanor. Barnskötare har genom sin utbildning betydelsefull kompetens för att detta ska kunna ske. Rektor ska ge förutsättningar för barnskötare att kunna utföra sitt uppdrag.

Samarbetet på förskolan och i arbetslaget

I arbetslaget leds barngruppen gemensamt. Alla i arbetslaget har i uppdrag att planera, utvärdera och utveckla utbildningen. Det är förskollärarens ansvar att detta sker i överensstämmelse med läroplanens intentioner.

Rektor ska organisera så att alla arbetslag har förskollärare som bedriver undervisning.

Rektors ansvar och stöd

Rektor ska se till att förskollärare får de förutsättningar och befogenheter som krävs för uppdraget, exempelvis möjlighet att möta förskollärarkollegor, följa forskning och leda utvecklingsarbete. Befogenheter kan vara att leda vissa processer, fastställa arbetssätt på förskolan, att leda och sammanfatta vid gemensam utvärdering eller sköta viss dokumentation.

Befogenheter och förutsättningar behöver vara särskilt tydliga på förskolor med få förskollärare. Tid för utveckling ska ligga tydligt i schemat.

Vad är pedagogisk utvecklingstid?

En förutsättning för god kvalitet i förskolan är tid för god planering och efterarbete och sådant arbete utförs på den pedagogiska utvecklingstiden. Den pedagogiska utvecklingstiden ger förutsättningar till att arbetet bedrivs utifrån förskolans styrdokument samt vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Tiden kan bland annat innehålla:

- Uppföljning, utvärdering och utveckling av undervisningen genom planering (systematiskt kvalitetsarbete)
- För-/efterarbete kring undervisning och utbildning
- Dokumentation
- Reflektion och analys
- Kollegialt lärande
- Kompetensutveckling genom att läsa forskning, delta i fortbildning och kollegialt lärande.
- För- och efterarbete kring utvecklingssamtal/samtal med vårdnadshavare, övriga professioner såsom specialpedagog, psykolog, logoped med flera

Ett systematiskt kvalitetsarbete som utgår från kärnuppdraget är också en viktig del av planeringstiden. Det innebär att personal i förskolan gemensamt, strukturerat och kontinuerligt arbetar med att analysera och utveckla sin verksamhet. Det sker genom att sätta upp mål, planera, genomföra och utvärdera

Exempel på arbetsuppgifter som inte ska genomföras under pedagogisk utvecklingstid:

- administration, till exempel beställningar eller schemaplanering
- längre formell utbildning
- mentorstid, handledning av elever och studenter
- utvecklingssamtal och andra möten med vårdnadshavare
- frågor som rör förhållandet arbetsgivare/arbetstagare som samverkan, viss APT-tid, informationsutbyte, medarbetarsamtal och personalfrämjande aktiviteter

Rutin för pedagogisk utvecklingstid

Barn- och familjenämnden fattade 2023 beslut om fem utvecklingsdagar per läsår.

Utöver dessa dagar ska:

- alla i arbetslaget använda minst en timme i snitt per vecka för gemensam planering, uppföljning, utvärdering och utveckling.
- arbetslaget använda 15 min/barn/vecka, som fördelas i arbetslaget, till pedagogisk utvecklingstid. Utifrån lärarnas tydliga ansvar i styrdokumenterna bör tiden främst tilldelas legitimerad förskollärare.

En avdelning med 20 barn genererar alltså fem timmar PUT per vecka att fördela.

Referenser med litteraturförslag

Svensk författningssamling. (2010:800). Skollagen

Skolverket (2018) Läroplan för förskolan Lpfö 18

Skolinspektionen (2016). Förskolans pedagogiska uppdrag.

